

**UCHWAŁA NR 89/XVII/16
RADY GMINY SIEMYŚL
z dnia 20 kwietnia 2016 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Siemyśl na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.¹⁾) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Siemyśl na lata 2016-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siemyśl.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jacek Pliszka

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893.

Załącznik
do uchwały Nr 89/XVII/16
Rady Gminy Siemyśl
z dnia 20 kwietnia 2016 r.

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
Gminy Siemyśl
na lata 2016-2020

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	4
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE	4
3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU.....	6
4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU.....	11
II. ANALIZA I DIAGNOZA	12
1. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	12
2. DIAGNOZA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE	14
2.1. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY	14
2.2. AGRESJA I PRZEMOC W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ ORAZ W DOMU RODZINNYM.....	15
2.3. PRZEMOC W RODZINIE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	17
2.4. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	26
3. ZASOBY UMOŻLIWIĄJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE	30
3.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE	30
3.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW	32
3.3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE	34
3.4. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM.....	36
4. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE – ANALIZA SWOT	38
III. PROGRAMOWANIE	40
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	40
2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA.....	40
IV. REALIZACJA PROGRAMU.....	43
1. HARMONOGRAM	43
2. MONITORING	45
3. FINANSOWANIE	45

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE GMINY SIEMYŚL NA LATA 2016-2020 – STRUKTURA DOKUMENTU

Na poniższym diagramie przedstawiono strukturę dokumentu programu.

WPROWADZENIE

- podstawowe pojęcia związane z problematyką przemocy w rodzinie
- regulacje prawne dotyczące przemocy w rodzinie
- omówienie skali zjawiska przemocy w rodzinie w kraju
- podstawy prawne tworzenia programu

ANALIZA I DIAGNOZA

- informacje ogólne dotyczące gminy
- ocena wdrożenia poprzednio realizowanego programu
- diagnoza przemocy w rodzinie w gminie:
 - agresja i przemoc w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej oraz w domu rodzinnym
 - przemoc w rodzinie w opinii środowiska lokalnego w oparciu o analizę ankiet
 - przemoc w rodzinie w świetle źródeł zastanych
 - zasoby umożliwiające przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie

PROGRAMOWANIE

- cel główny programu
- cele operacyjne i działania

REALIZACJA

- realizatorzy i partnerzy w realizacji zapisów programu
- harmonogram realizacji programu
- informacja na temat prowadzenia sprawozdawczości z realizacji programu
- zestaw wskaźników monitoringowych
- źródła finansowania założeń programowych

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Precyzyjne zdefiniowanie zjawiska przemocy domowej następuje wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można bowiem oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Artykuł 2. pkt 2. tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna.

Przemoc w rodzinie ogranicza się do czterech podstawowych rodzajów. Jest to **przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna i przemoc ekonomiczna**. Rozszerzenie tych pojęć zawiera poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje przemocy

rodzaje przemocy	formy zachowań
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
przemoc psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.

przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
----------------------------	--

Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są **osoby niepełnosprawne i ludzie starsi**.

Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest **wyuczona bezradność**. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych. Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń, zarówno wyniesionych z dzieciństwa (przemoc fizyczna, napaść seksualna lub molestowanie, sytuacje traumatyczne – śmierć lub rozwód rodziców, alkoholizm, choroba bliskich, kłopoty w nauce, problemy zdrowotne), jak i wyniesionych ze związków w życiu dorosłym (przemoc, patologiczna zazdrość, gwałt, przymuszanie do nieakceptowanych form współżycia, groźby pozbawienia życia). Nakładanie się na siebie niekorzystnych doświadczeń odgrywa istotną rolę w powstaniu i ujawnianiu się **syndromu wyuczonej bezradności**. Skutki wyuczonej bezradności łagodzi stopniowe odzyskiwanie przez osobę doznającą przemocy kontroli nad swoją osobą i swoim życiem.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego

wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU

Przestępstwa polegające na znęcaniu się nad osobą najbliższą (z art. 207 Kodeksu Karnego) należą w Polsce, obok kradzieży cudzej rzeczy, przestępstw drogowych, kradzieży z włamaniem, rozbojów i wymuszeń rozbójniczych, przestępstw narkotykowych, fałszerstw oraz oszustw kryminalnych i gospodarczych, do najczęściej popełnianych. Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie ujawniają, że według „Niebieskiej Karty” w 2015 roku liczba ofiar przemocy domowej kształtowała się na poziomie 97501 osób (w tym 69 376 kobiet, 17 392 dzieci i młodzieży do 18. roku życia i 10 733 mężczyzn). Szczegółowe dane za lata 2012-2015 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieska Karta” za lata 2012-2015

liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”/liczba ofiar i sprawców przemocy/liczba podejrzewanych o stosowanie przemocy	rok			
	2012	2013	2014	2015
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	51 292 (w tym 44 146 wszczynających procedurę i 7 146 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)	61 047 (w tym 50 934 wszczynających procedurę i 10 113 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)	77 808 (w tym 63 467 wszczynających procedurę i 14 341 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)	75 495 (w tym 61 133 wszczynających procedurę i 14 362 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
ogólna liczba ofiar przemocy	76 993	86 797	105 332	97501
liczba ofiar – kobiet	50 241	58 310	72 786	69 376
liczba ofiar – mężczyzn	7 580	9 233	11 491	10 733
liczba ofiar – małoletnich	19 172	19 254	21 055	17 392

ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	51 531	61 450	78 489	76 034
liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	3 522	4 440	5 301	5 244
liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	47 728	56 755	72 791	70 484
liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	281	255	397	306
ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	31 387	37 650	50 073	48 841
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	1 005	1 289	1 969	1 972
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	30 333	36 327	48 055	46 830
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	49	34	49	39
liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	527	426	346	275

Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html>

Należy zaznaczyć, że w 2012 roku zmienił się system rejestracji statystycznej w związku z przemocą domową, stąd też prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskiej Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej.

Pewne światło na kwestie zjawiska przemocy w rodzinie rzuca przeprowadzone we wrześniu 2007 r. przez TNS OBOP na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

badanie, którego celem było poznanie postaw Polaków wobec problemu przemocy w rodzinie, pośrednich lub bezpośrednich kontaktów z sytuacjami przemocy w rodzinie, okoliczności temu towarzyszących oraz identyfikacja ofiar oraz sprawców, także w rozróżnieniu na różne formy przemocy.

Badanie zostało przeprowadzone na ogólnopolskiej, losowej, reprezentatywnej próbie Polaków w wieku 18 i więcej lat. Zrealizowano 3000 wywiadów telefonicznych. Uzyskane w badaniu wyniki pozwoliły na oszacowanie liczby ofiar oraz sprawców przemocy, ich charakterystykę, zmierzenie częstotliwości występowania przemocy oraz oszacowanie okresu, kiedy podobna sytuacja miała miejsce ostatnio.

Zadane w badaniu pytanie o prawdopodobieństwo powtórzenia się takich zachowań niepożądanych wskazuje dodatkowo, ilu Polaków (spośród tych, którzy przyznają się do występowania przemocy w rodzinie oraz zakładając, że uzyskane wyniki nie są li tylko pochodną postaw życzeniowych) żyje w ciągłym poczuciu zagrożenia przemocą domową. Ponadto celem badania była też kwestia przemocy dokonywanej pod wpływem alkoholu.

Pod kątem analizy sytuacji ofiar i sprawców w kwestionariuszu wywiadu uwzględniono kwestie dotyczące sytuacji społeczno-demograficznej ludzi (ich płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania, wielkość gospodarstwa domowego, sytuację materialną, zdrowotną, stan cywilny oraz obecność dzieci do 18 lat w gospodarstwie domowym).

Analizując wyniki badań dotyczące postawy ankietowanych wobec stereotypów na temat przemocy domowej, ustalono iż:

- Polacy w większości nie zgadzają się ze szkodliwymi stereotypami na temat przemocy w rodzinie, jednak niepokoi mimo wszystko stosunkowo wysoki poziom poparcia dla niektórych z nich;
- wciąż pokutuje w społeczeństwie przekonanie, że ofiary przemocy akceptują swoją sytuację (49%), co może wpływać na obojętność wobec przypadków przemocy w rodzinie obserwowanych w otoczeniu;
- częste jest zrzucanie na ofiary odpowiedzialności za doświadczaną przemoc, a co czwarty respondent sądzi, że sprawca zaprzestanie przemocy, gdy nie będzie prowokowany (24%), tyle samo uważa, że strach przed poruszeniem pewnych problemów w rozmowie z mężem jest problemem żony;
- wciąż znaczna część społeczeństwa uważa za normalne podczas kłótni w rodzinie: obrażanie i wyzwiska (24%) oraz szarpanie i popychanie (18%), powodem do

niepokoju mogą być dopiero siniaki i rany na ciele ofiary (16%), a więc przemoc kojarzy się przede wszystkim z przemocą fizyczną;

- dość niska jest świadomość tego, jak może przejawiać się przemoc ekonomiczna – co trzeci Polak (34%) wydzielanie pieniędzy i kontrolowanie wydatków współmałżonka uważa za przejaw gospodarności;
- poparcie dla wszelkiego rodzaju stereotypów dotyczących przemocy – jej form i ofiar, wyraźnie wyższe od przeciętnego jest wśród osób po pięćdziesiątym roku życia, ludzi z wykształceniem podstawowym lub zasadniczym zawodowym oraz wśród mieszkańców wsi;
- mężczyźni częściej od kobiet zgadzają się z obiegowymi opiniami dotyczącymi przemocy seksualnej, co znajduje swoje odzwierciedlenie w wynikach dotyczących częstszego występowania tego rodzaju zachowań wśród mężczyzn;
- stereotypy odrzucają najczęściej mieszkańcy dużych miast i osoby młode oraz ludzie z wyższym wykształceniem.

Opinie o rozpowszechnieniu zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce można by syntetycznie przedstawić następująco:

- problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie. Z uzyskanych wypowiedzi wynika, że dotyczy on średnio około połowy rodzin. Okazuje się, że postrzeganie rozpowszechnienia zjawiska przemocy w rodzinie zmienia się w zależności od dystansu względem miejsca zamieszkania respondenta: za najczęstszą uważają oni przemoc w skali całego kraju, mniejszą – w skali województwa, za rzadszą – w zamieszkiwanej miejscowości, natomiast najrzadszą – w najbliższej okolicy;
- przemoc uważana jest za problem co prawda częsty, ale dotyczący innych – nie zdarzający się w najbliższym otoczeniu;
- większe rozpowszechnienie przemocy dostrzegają osoby, których ona bezpośrednio dotyczy – były jej ofiarami bądź sprawcami. Jednak również te osoby oceniają, że w najbliższym otoczeniu jest mniej przemocy w rodzinach niż w skali całego kraju.

Badanych pytano o znajomość rodzin z problemem przemocy w rodzinie. Okazuje się, że znaczny odsetek, bo prawie dwie trzecie (64%) Polaków zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi w nich do różnych form przemocy.

Wśród znanych sobie rodzin, najczęściej badani dostrzegają występowanie przemocy psychicznej (52% respondentów stwierdziło, że znają takie rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej) oraz fizycznej (44%). Przypadki przemocy ekonomicznej (26%) oraz w szczególności seksualnej (9%) znane są mniejszej liczbie ankietowanych, być może dlatego, że są one łatwiejsze do ukrycia, być może rzeczywiście występują rzadziej; nie wykluczone też, że ma to też związek z wiedzą na temat tych form przemocy i brakiem umiejętności identyfikowania symptomów świadczących o przemocy ekonomicznej i seksualnej.

Najbardziej drastycznie przedstawiają się wyniki przeprowadzonych badań w kwestii występowania zjawiska przemocy w rodzinie według ofiar, sprawców i świadków. Otóż kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%). Co piąty Polak (20%) – wedle uzyskanych deklaracji – był sprawcą przemocy wobec członków swojego gospodarstwa domowego.

Sprawcy najczęściej przyznawali się do przemocy psychicznej (15%), znacznie rzadziej do fizycznej (9%), a bardzo rzadko do ekonomicznej (2%) i seksualnej (0,4%). Większość sprawców przyznaje się do stosowania tylko jednej formy przemocy (13%). Ogólnie ponad dwie piąte (42%) Polaków zamieszkuje lub zamieszkiwało w gospodarstwie domowym, w którym dochodziło do przemocy (byli ofiarą przemocy, jej sprawcą lub świadkiem stosowania jej wobec innego członka rodziny).

Do bycia ofiarami przemocy najczęściej przyznają się kobiety (39%), mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (42%). Do doświadczania przemocy co najmniej raz częściej przyznawały się osoby z wyższym niż z podstawowym wykształceniem. Doświadczanie przemocy w rodzinie wpływa na jej stosowanie wobec członków rodziny – 13% Polaków to jednocześnie ofiary i sprawcy przemocy.

Badano także kwestie przemocy wobec dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych. Analiza uzyskanych odpowiedzi pozwoliła na stwierdzenie, iż przemoc wobec dzieci jest zjawiskiem występującym stosunkowo często. 14% respondentów żyje w gospodarstwie, w którym ofiarą przemocy było dziecko. Dzieci najczęściej padały ofiarą przemocy psychicznej (10% badanych deklaroowało, że w zamieszkiwanym gospodarstwie domowym ofiara przemocy emocjonalnej była osobą małoletnią) i fizycznej (7%), rzadziej ekonomicznej (3%) i seksualnej (mniej niż co setny). 5% Polaków mieszka w gospodarstwie domowym, w którym ofiarą przemocy stała się osoba starsza lub niepełnosprawna. Wobec osób starszych stosowana jest przemoc psychiczna (3%), fizyczna (2%) i ekonomiczna (1%).

Przemoc ekonomiczna niemal dwa razy częściej dotyka osoby chore, niepełnosprawne i wymagające opieki (13%) niż osoby zdrowe, które w ogóle nie chorują (7%). Osoby chore i niepełnosprawne (16%) oraz uskarżające się na poważniejsze dolegliwości (14%) są także częściej narażone na stanie się ofiarą wielokrotnych przypadków przemocy niż osoby zdrowe (7%).

W gospodarstwach domowych, w których są dzieci, częściej niż w gospodarstwach bez dzieci przemoc wystąpiła w ciągu ostatnich 12 miesięcy (7% wobec 4%). Ponadto sprawcy przemocy z gospodarstw domowych, w których są dzieci do lat 18, częściej niż gdy dzieci nie ma, przewidują że mogą ponownie zastosować przemoc psychiczną (63% wobec 44%) oraz fizyczną (58% wobec 23%). Świadczy to o tym, że na przemoc szczególnie narażone są dzieci.

Przeprowadzone trzy lata później (w listopadzie i grudniu 2010 roku) badanie przez TNS OBOP na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pokazało, iż:

- kobiety stanowią 63% ofiar przemocy fizycznej, 64% ofiar przemocy psychicznej, 70% ofiar przemocy ekonomicznej;
- prawie połowa społeczeństwa (47%) jest zdania, że system prawny w naszym kraju w większym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie, jeśli są nimi kobiety;
- spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach; 45% ofiar – niezależnie od rodzaju przemocy – stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu;
- inne problemy, które występują wspólnie z przemocą domową, to: brak pieniędzy (18%), problemy małżeńskie (15%), problemy w pracy (10%).

Przytaczając powyższe dane, należy pamiętać, że przemoc w rodzinie wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.

4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemysłu. Jest zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Trudności przy realizacji programu z uwzględnieniem m.in. możliwości organizacyjno-finansowych, prawnych, kadrowych, lokalowych:

We wdrażaniu Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy nie napotkano trudności.

Największe osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, prawnego i psychologicznego, rodzinom dotkniętym przemocą.
- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. przez organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki oraz imprez środowiskowych.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować:

- Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, m.in. poprzez prelekcje i pogadanki oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- Wspieranie programów interwencyjnych (psychoedukacyjnych) dla dzieci będących ofiarami lub świadkami przemocy w rodzinie.

Przedsięwzięcia, które bezwzględnie należałoby podjąć w nowym okresie programowania

a) spośród zrealizowanych:

- Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej oraz specjalistycznego poradnictwa rodzinom dotkniętym przemocą.
- Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.
- Podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmacnianiu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
- Zapewnienie w razie potrzeby osobom i rodzinom miejsca w ośrodku wsparcia.

- Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie im dostępu do szkoleń.
- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki oraz imprez środowiskowych.
- Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy.
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

b) spośród niezrealizowanych:

- Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, m.in. poprzez organizowanie kampanii informacyjnych.
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- Zacieśnienie współpracy w zakresie realizacji programów i kampanii społecznych dotyczących przemocy w rodzinie i jej skutków.

2. DIAGNOZA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

2.1. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Siemyśl jest gminą wiejską położoną w powiecie kołobrzeskim w województwie zachodniopomorskim. Siedziba gminy, wieś Siemyśl, jest położona nad rzeką Dębosznicą. Powierzchnia gminy wynosi 10 731 ha. W 2014 roku w gminie zamieszkiwały 3 742 osoby, a gęstość zaludnienia wynosiła 35 osób/km².

W gminie działają 2 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym 2 szkoły podstawowe, 1 szkoła gimnazjalna i 2 oddziały przedszkolne. Działalność kulturalna skupia się wokół Gminnej Biblioteki Publicznej w Siemyślu oraz jej filii w Charzynie, Trzyniku i Byszewie. W Białokurach, Niemierzu, Nieżynie i Unieradzu funkcjonują Świetlice Wiejskie, a w Kędrzynie, Świeciu Kołobrzeskim, Byszewie i Charzynie – Sale Wiejskie. W gminie Siemyśl działa również remontowany obecnie Gminny Ośrodek Kultury. Opiekę zdrowotną zapewniają 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz 1 gabinet stomatologiczny.

Zarówno województwo zachodniopomorskie, jak i powiat kołobrzeski charakteryzują się dość wysoką stopą bezrobocia (województwo: 15,6%, powiat: 11,5% – w 2014 roku wg danych Głównego Urzędu Statystycznego). Niedostatek miejsc pracy jest także jednym z najważniejszych problemów społecznych gminy Siemyśl. W 2014 roku odnotowano tu wyższy wskaźnik bezrobocia rejestrowanego (procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) 7,2% niż w powiecie kołobrzeskim – 6,3%. Brak stabilizacji na rynku pracy powoduje m.in. odpływ młodych ludzi, a niekiedy całych rodzin oraz przyczynia się do powstawania kolejnych problemów społecznych. Wśród nich należy wymienić ubożenie mieszkańców oraz zwiększone ryzyko uzależnień, których skutkiem może być występowanie przemocy.

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w gminie Siemyśl została oparta na analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy), a także badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców.

2.2. AGRESJA I PRZEMOC W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ ORAZ W DOMU RODZINNYM

Diagnoza problemów agresji i przemocy w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej oraz w domu rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowo-wychowawczych. Pozwoliły one zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne dzieci i uczniów pod kątem występowania tych problemów, a także uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań profilaktycznych i leczniczych oraz o koniecznych do podjęcia przedsięwzięciach. Do analizy przedłożono dwie ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych – z następujących placówek: Publicznej Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Charzynie i Zespołu Szkół im. Noblistów Polskich w Siemyślu.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ujawnionych w szkołach przypadków agresji i przemocy, tak w środowisku szkolnym, jak i w domu rodzinnym.

Tabela 3. Agresja i przemoc w szkole i w domu rodzinnym

problem	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Charzynie		
zaniedbanie przez dom	5	
przemoc psychiczna wobec dzieci	1	
przemoc fizyczna wobec dzieci	1	
wykorzystywanie seksualne dzieci	–	X
przemoc w rodzinie	1	
Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Siemyślu		
zaniedbanie przez dom	3	
przemoc psychiczna wobec dzieci	3	
przemoc fizyczna wobec dzieci	1	
wykorzystywanie seksualne dzieci	–	X
przemoc w rodzinie	–	X

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż zjawisko zaniedbania przez dom odnotowano w obu badanych placówkach (łącznie 8 przypadków), podobnie przypadki stosowania przemocy psychicznej wobec dzieci (4) oraz przemocy fizycznej (2). W Publicznej Szkole Podstawowej w Charzynie stwierdzono 1 przypadek przemocy w rodzinie. W żadnej z placówek nie odnotowano zdarzeń związanych z wykorzystywaniem seksualnym.

Jak zaznaczono na wstępie, przemoc (szczególnie ta w rodzinie) wiąże się z lękiem i wstydem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, w związku z czym informacje przekazane przez placówki oświatowe w powyższym zakresie mogą nie w pełni odzwierciedlać rzeczywistą skalę problemu.

Badania służące diagnozowaniu środowiska uczniów pod kątem występowania problemów agresji i przemocy

W Zespole Szkół w Siemyślu przeprowadzono badania służące diagnozowaniu środowiska szkolnego pod kątem występowania problemu agresji i przemocy. Badania te dotyczyły umiejętności społecznych dzieci i młodzieży, przemocy i agresji oraz uzależnień. Przeprowadzone badania ujawniły nieliczne przypadki występowania w środowisku uczniów przemocy. Na podstawie zebranych informacji stwierdzono także przypadki sięgania przez dzieci i młodzież po używki, takie jak: papierosy, alkohol, narkotyki.

Uzyskane wyniki badań skutkowały zaplanowaniem i przeprowadzeniem zajęć profilaktycznych z uczniami oraz pedagogizacją rodziców i nauczycieli.

W odpowiedzi na pytanie zawarte w ankiecie, o to jakie badania należałoby przeprowadzić w związku z występowaniem problemów agresji i przemocy, przedstawiciel Zespołu Szkół w Siemyślu zaproponował ponowną ocenę skali zjawiska przemocy. Zdaniem pedagoga istotne jest także zdiagnozowanie stopnia zaniedbań w domu rodzinnym, występowania uzależnień, a także wiedzy uczniów na temat środków uzależniających.

Zajęcia profilaktyczne prowadzone w szkołach z zakresu agresji i przemocy

Organizowane przez obie placówki oświatowe zajęcia profilaktyczne mają głównie charakter spotkań z psychologiem i pedagogiem szkolnym, warsztatów, tematycznych spotkań z wychowawcami. Realizowana była również w obu szkołach socjoterapia i pedagogizacja rodziców. Szkoły dbały również o jak najszersze przekazywanie informacji dotyczących profilaktyki przemocy i agresji, również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych.

Formy pomocy proponowane przez szkoły uczniom i rodzicom dotkniętym problemami agresji i przemocy domowej

W ramach różnych form pomocy, jakie szkoły proponują uczniom i rodzicom dotkniętym problemem agresji i przemocy, znajdują się m.in. zajęcia socjoterapeutyczne,

programy profilaktyczne (np. „Przyjaciele Zippiego”) oraz zajęcia psychoedukacyjne wg Programu Zastępowania Agresji. Placówki promują także kształtowanie umiejętności interpersonalnych i społecznych, takich jak: zdolność radzenia sobie ze stresem i złością oraz konieczność przeprowadzania mediacji w sytuacjach konfliktowych. Szkoły współpracują ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Sądu Rodzinnego.

Placówki oświatowe przeprowadzają także zajęcia profilaktyczne dla rodziców. Najczęściej przybierają one formę prelekcji i rozmów ze specjalistami, pedagogizacji oraz psychoedukacji dotyczącej metod wychowawczych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy

Obie badane placówki podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wśród nich znajdują się m.in.: Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Centrum Edukacji i Profilaktyki „Dialog” z Krakowa.

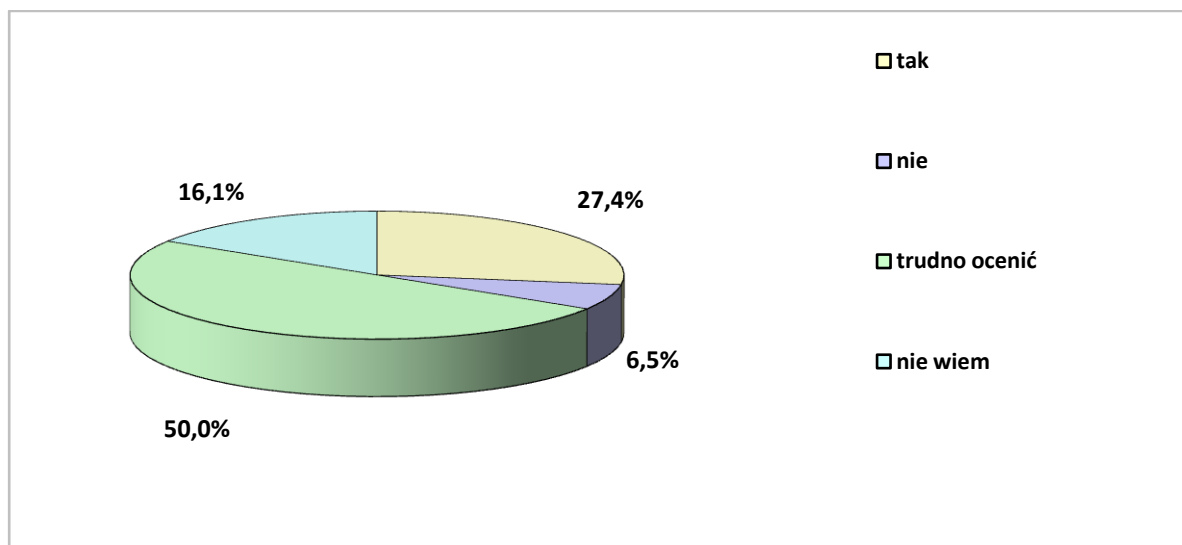
Należy podkreślić, że przedstawiciele placówek oświatowych uznali listę instytucji włączonych we współpracę za wystarczającą, natomiast niektórzy z nich postulowali nawiązanie kontaktów z instytucjami propagującymi programy profilaktyczne i przeprowadzającymi szkolenia dla nauczycieli klas młodszych.

2.3. PRZEMOC W RODZINIE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach diagnozy problemu przemocy w rodzinie w gminie Siemyśl zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. reprezentantów samorządu, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, Kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 63 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani wyrazili opinie na temat zjawiska przemocy w rodzinie w gminie.

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego, czy przemoc w rodzinie postrzegają jako duży problem społeczny. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Czy przemoc w rodzinie jest dużym problemem społecznym?

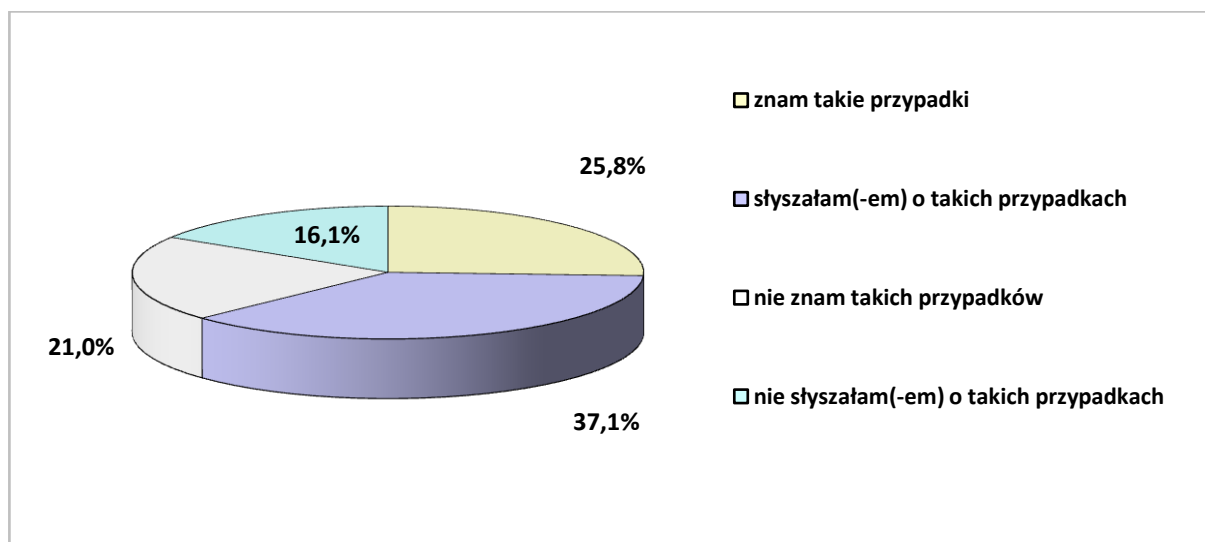

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Równo połowa ankietowanych stwierdziła, że trudno ocenić, czy przemoc w rodzinie jest dużym problemem społecznym. Jednak 27,4% badanych uznało przemoc w rodzinie za istotny problem społeczny. Przeciwnego zdania było 6,5% respondentów, a 16,1% pytanym nie miało zdania na ten temat.

W kolejnym pytaniu zapytano ankietowanych o znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie

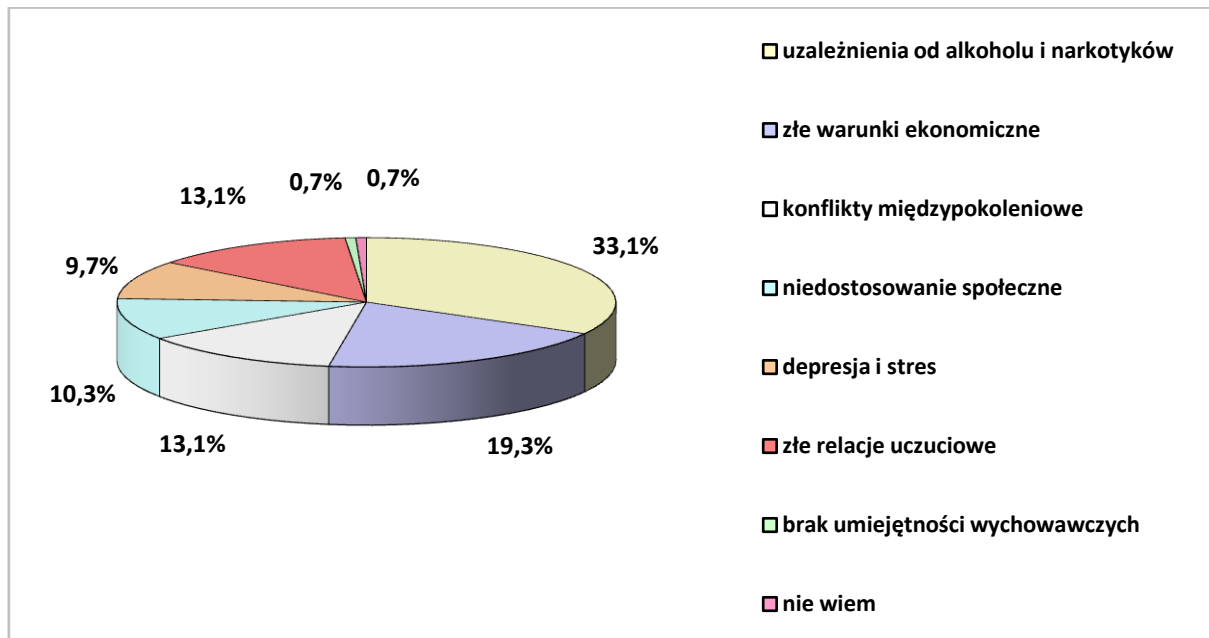

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 37% ankietowanych stwierdziło, że słyszało o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie, a kolejne 25,8% przyznało, że zna takie przypadki. Przeciwnego zdania było łącznie 37,1% respondentów.

Odpowiadając na następane pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy w rodzinie w gminie. Szczegóły w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie w gminie

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

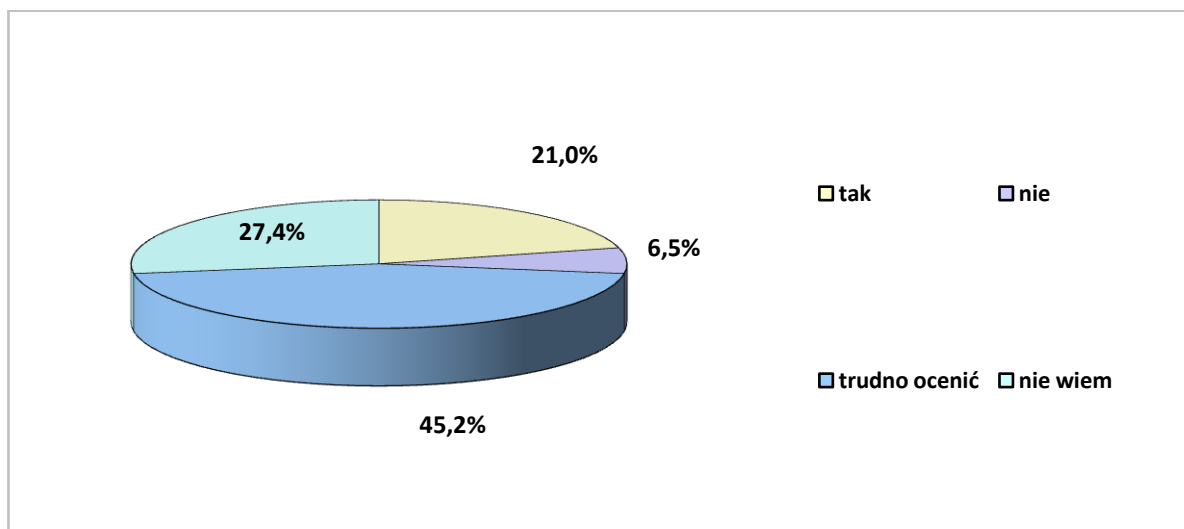
Zdaniem największej liczby respondentów (33,1%) uzależnienia od alkoholu i narkotyków są najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie. Do częstych powodów zaliczono także złe warunki ekonomiczne (19,3%), konflikty międzypokoleniowe i złe relacje uczuciowe (po 13,1%). Niektórzy badani wskazali niedostosowanie społeczne (10,3%), depresję i stres (9,7%) oraz brak umiejętności wychowawczych (0,7%). Niewielki odsetek ankietowanych (0,7%) nie wyraził opinii w tej sprawie.

Respondenci oceniali także ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz czynniki, które mogą spowodować eskalację tego zjawiska.

Według jednej piątej badanych (21%) istnieje w gminie ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie. Przeciwnego zdania było 6,5% ankietowanych. Jednak największa grupa respondentów nie potrafiła sprecyzować swojej opinii w tej sprawie. Tak stwierdziło aż 45,2% osób uczestniczących w badaniu, a kolejne 27,4% pytanych w ogóle nie wypowiedziało się w tej kwestii, udzielając odpowiedzi „nie wiem”.

Uzyskane wskazania ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

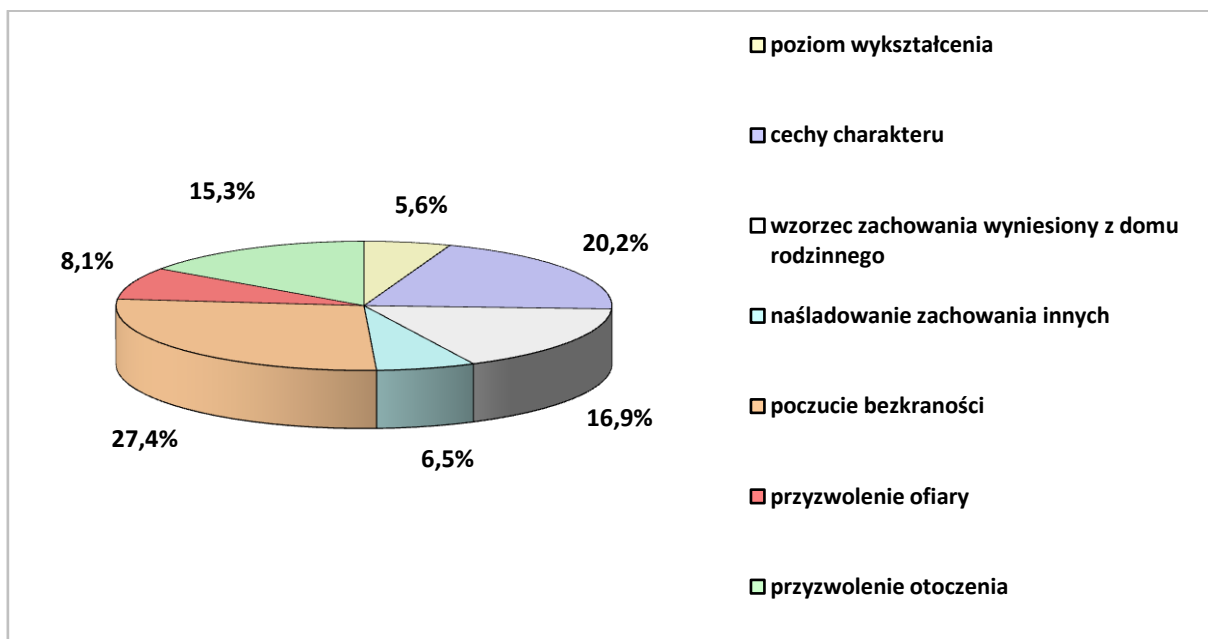
Odpowiadając na pytanie, jakie czynniki mogą spowodować nasilenie się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, uczestnicy badania wymieniali najczęściej: brak miejsc pracy i wynikający z tego wysoki poziom bezrobocia, uzależnienia (przede wszystkim alkoholizm i narkomania), postępujące ubożenie społeczeństwa i brak perspektyw, poczucie bezkarności sprawców przemocy oraz znieczulicę i przyzwolenie społeczne. Wskazywali także na brak informacji o instytucjach pomocowych, niedostatek mieszkań komunalnych, brak odpowiedniego dozoru policyjnego, rozpad rodzin, jak również niewystarczającą kontrolę nad rodzinami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie.

W kolejnym pytaniu poproszono respondentów o określenie przyczyn, które mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie.

Najwięcej badanych uznało, że czynnikami, które mogą mieć istotny wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie, są poczucie bezkarności (27,4%) i cechy charakteru (20,2%). Duże grupy ankietowanych wskazały wzorzec zachowania wyniesiony z domu (16,9%) oraz przyzwolenie otoczenia (15,3%). Mniejsze grupy respondentów wymieniły przyzwolenie ofiary (8,1%), naśladowanie zachowania innych (6,5%), a także poziom wykształcenia (5,6%).

Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

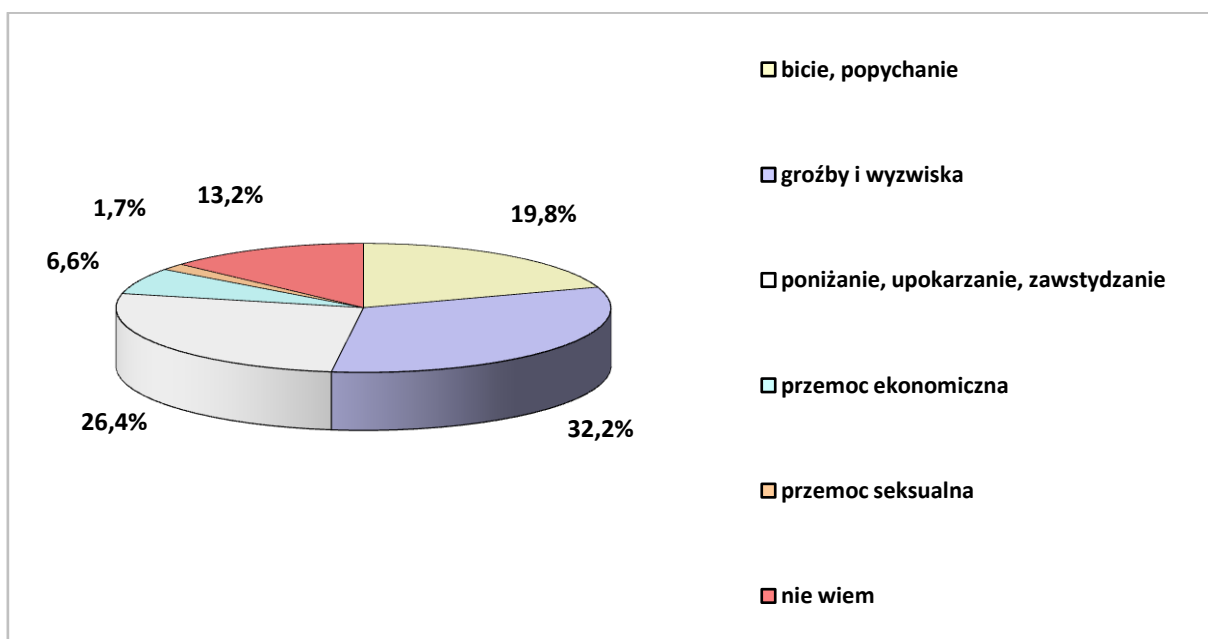
Wykres 5. Czy Pani/Pana zdaniem na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie mają wpływ poniższe czynniki?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na następne pytanie, badani wskazywali formy przemocy występujące najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 6. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

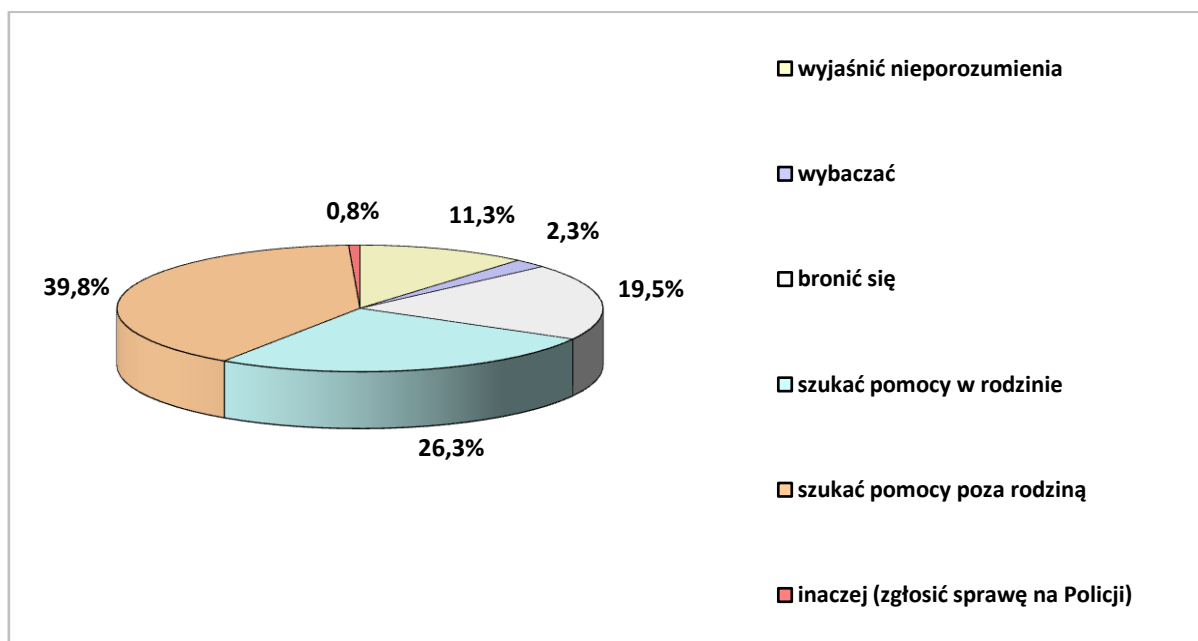

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych do najczęstszych form przemocy stosowanej w domach rodzin zamieszkałych na terenie gminy, należą: groźby i wyzwiska (32,2%), poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie (26,4%) oraz bicie, popychanie (19,8%). W dalszej kolejności wymieniono przemoc ekonomiczną (6,6%) i przemoc seksualną (1,7%). Ponad 13% respondentów nie odpowiedziało jednak na to pytanie.

Uczestników badania poproszono również o określenie sposobów zachowań ofiar przemocy wobec sprawców tych zachowań. Najwięcej ankietowanych (39,8%) stwierdziło, że powinny one szukać pomocy poza rodziną, a kolejne 26,3%, że o pomoc należy zwrócić się do członków rodziny. Zdaniem 19,5% respondentów osoby te powinny bronić się, a 11,3% uznało, że należy wyjaśnić nieporozumienia. Tylko 2,3% badanych przyznało, że ofiary przemocy powinny sprawcom wybaczać. Ilustracją uzyskanych odpowiedzi jest poniższy wykres.

Wykres 7. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

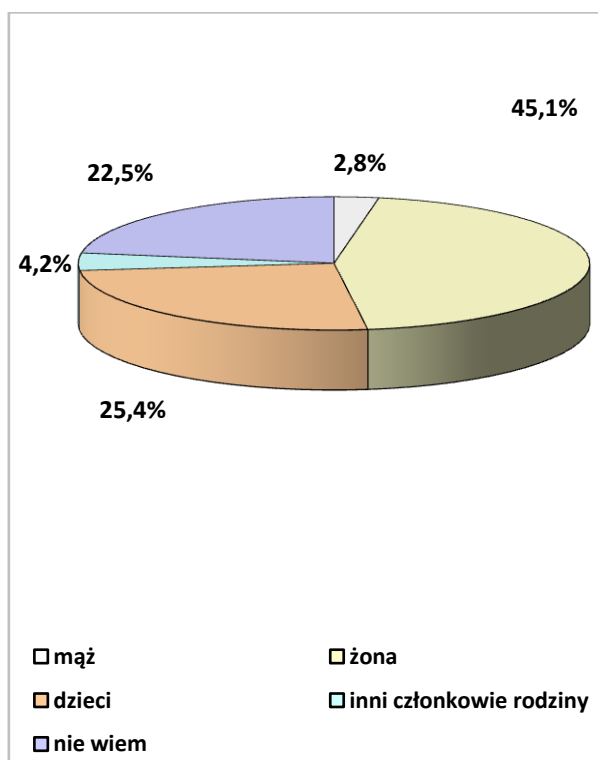
W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Ponad 45% ankietowanych uznało, że ofiarami przemocy w rodzinie padają głównie żony, a 25,4% badanych stwierdziło, że są to dzieci. Taki rozkład odpowiedzi po części wynika z pewnością z prywatnych doświadczeń pytanych osób, ale na uwadze należy mieć również panujące w społeczeństwie stereotypy. Według 4,2% respondentów ofiarami przemocy są inni członkowie rodziny, a prawie 3% uznało, że są to mężowie, co wskazuje na

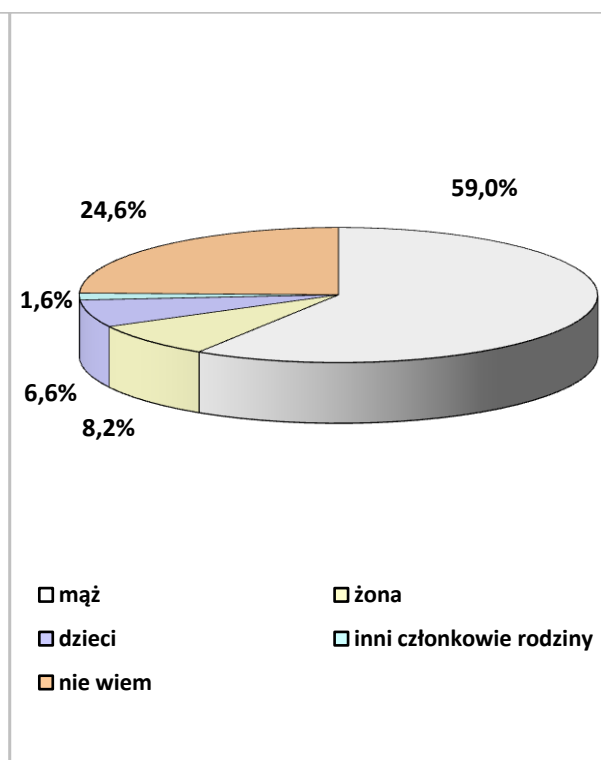
coraz częstsze dostrzeganie i tego, do tej pory raczej przemilczanego, zjawiska. Duży odsetek uczestników badania (22,5%) nie miał zdania na ten temat. Jeśli chodzi o sprawcę przemocy w rodzinie, to większość respondentów (59%) wskazała, że tą osobą jest mąż. Tylko 8,2% ankietowanych stwierdziło, że jest to żona, kolejne 6,6%, że są to dzieci, a 1,6% badanych uznało, że są to inni członkowie rodziny. Podobny odsetek pytanym (24,6%) nie wyraził opinii w tej sprawie.

Otrzymane odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 8. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?

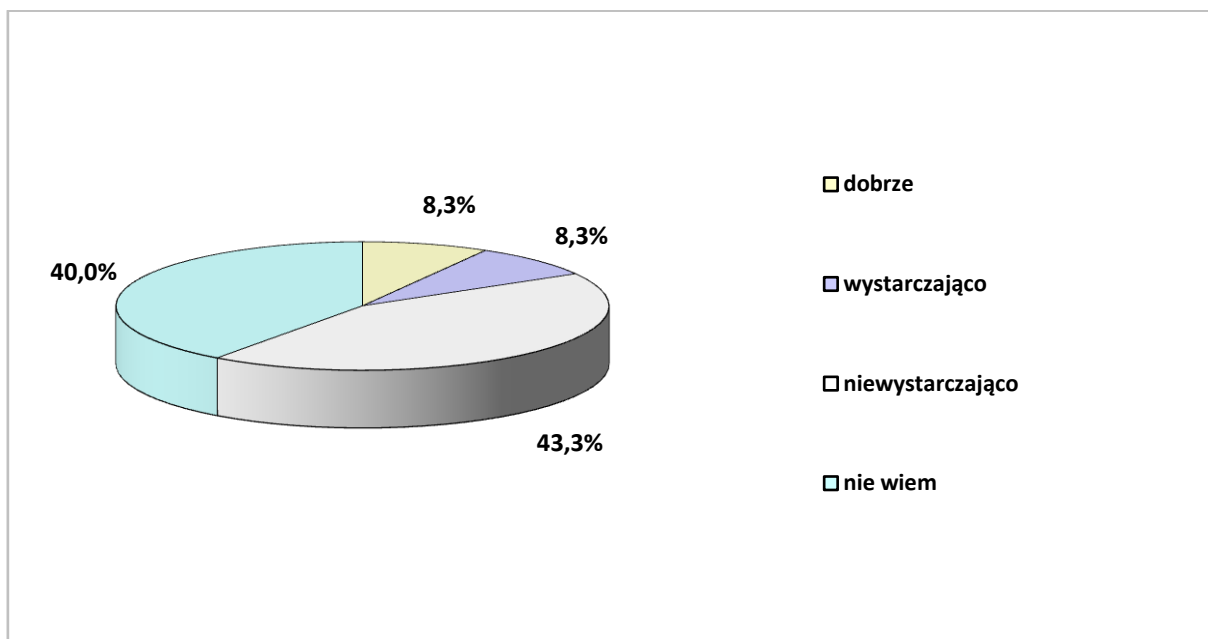
Wykres 9. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z problemem przemocy w rodzinie. Oceniając te działania, tylko 8,3% ankietowanych stwierdziło, że są one prowadzone dobrze, tyle samo badanych uznało je za wystarczające. Jednak 43,3% respondentów orzekło, że są niewystarczające. Również 40% badanych w ogóle nie odpowiedziało na to pytanie. Uzyskane opinie ilustruje poniższy wykres.

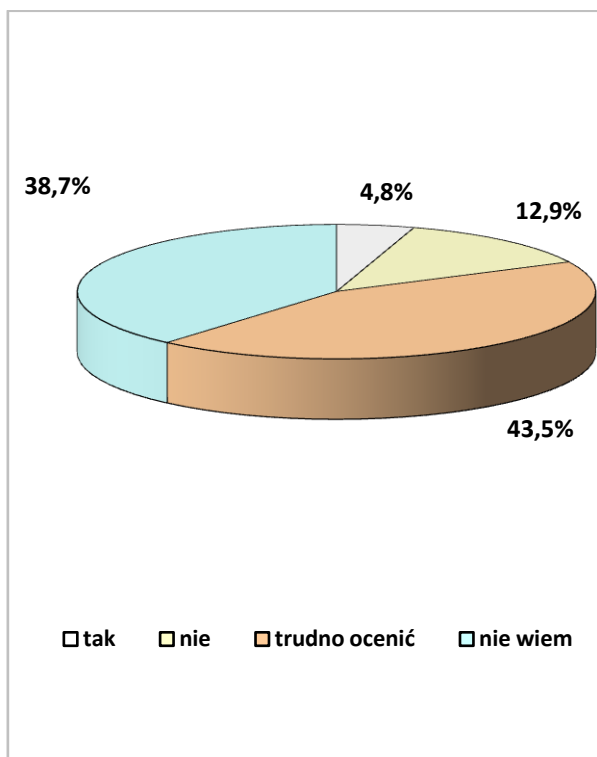
Wykres 10. Jak Pan(-i) ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?

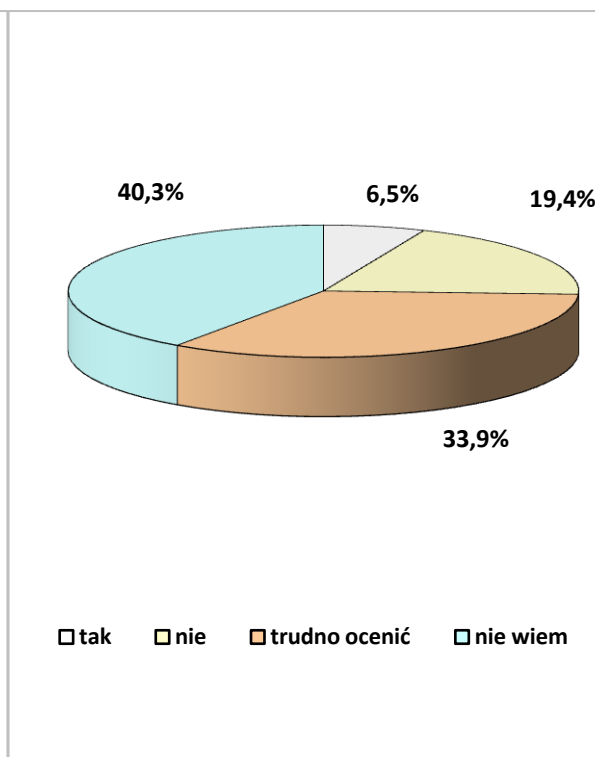
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na następujące pytania, ankietowani oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. Szczegóły w tym zakresie ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 11. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Wykres 12. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że oferta pomocy dla ofiar przemocy jest oceniana jako znikoma i trudna do określenia przez mieszkańców gminy, dlatego większość respondentów (43,5%) nie jest w stanie jej ocenić, a kolejne 38,7% ankietowanych w ogóle nie odpowiedziało na to pytanie. Prawie 13% badanych uważa, że oferta ta jest niewystarczająca. Tylko 4,8% zapytanych pozytywnie oceniło ofertę wsparcia dla ofiar przemocy.

Podobnie oceniono ofertę pomocy świadczonej sprawcom przemocy w rodzinie. Zdania w tej sprawie nie miało 40,3% badanych, a 33,9% respondentów nie potrafiło sprecyzować swojej opinii w tej sprawie. Jednak 19,4% ankietowanych uznało, że oferta ta jest niewystarczająca, przeciwnego zdania było 6,5% pytanych.

W ostatnim pytaniu uczestnicy badania wskazywali działania profilaktyczne z problemem przemocy w rodzinie, jakie należałoby podjąć w gminie. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy, szczególnie psychologicznej, terapeutycznej i mediacyjnej oraz uświadamianie osób dotkniętych przemocą o możliwości otrzymania kompleksowej pomocy. W tym kontekście za istotne uznali tworzenie grup wsparcia i rozpowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc ofiarom agresji i przemocy.

Za równie ważne badani uznali kontynuowanie prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szczególnie kierowanej do dzieci i młodzieży) oraz podejmowanie działań edukacyjnych mających na celu wzmocnienie umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości i samooceny, zwiększających motywację do zmian w zakresie funkcjonowania psychologicznego, rodzinnego i społecznego.

Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli także potrzebę stałego monitorowania i kontrolowania problemów agresji i przemocy występujących w gminie oraz interdyscyplinarnego i skoordynowanego ich rozwiązywania. Niektórzy ankietowani zwrócili również uwagę na konieczność zwiększenia aktywności pomocy społecznej, poprawy warunków mieszkaniowych oraz pomocy w znalezieniu pracy.

Uczestnicy badania proponowali także przeprowadzanie akcji profilaktycznych (np. „Dzieci bez przemocy”), organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z przesłaniem „Stop Przemocy”, realizowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji poprzez sport i kulturę oraz uruchomienie programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy.

2.4. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Obraz zjawiska agresji i przemocy uzyskany dzięki badaniom ankietowym przeprowadzonym wśród przedstawicieli placówek oświatowych i środowiska lokalnego dopełniają dane pochodzące z instytucji i organów działających w gminie bądź obejmujących swoim zasięgiem działania jej mieszkańców.

Analizie poddano dane ilościowe o pomocy udzielonej mieszkańcom gminy Siemyśl przez jednostki wsparcia funkcjonujące w gminie: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendę Powiatową Policji w Kołobrzegu i Posterunek Policji w Rymaniu, obejmujący zasięgiem działania gminę Siemyśl oraz Punkt Konsultacyjny i Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie.

W 2014 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Siemyślu wpłynęło 28 „Niebieskich Kart” z Policji, pomocy społecznej i GKRPA. Na skutek ustania i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy zakończono 3 procedury „Niebieskiej Karty”.

W analizowanym okresie odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, na których zajmowano się sprawami 40 osób z terenu gminy (15 kobiet, 7 mężczyzn, 18 dzieci). W ramach Zespołu utworzono 12 grup roboczych, które na 26 posiedzeniach rozpatrywały przypadki 12 rodzin. Rodziny otrzymały wsparcie psychologiczne (3 osoby), prawne (4 osoby) oraz socjalne (15 osób).

W 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu przyznał z powodu alkoholizmu wsparcie 7 rodzinom, w których przebywały ogółem 22 osoby. Narkomania z kolei była przyczyną udzielenia pomocy dla 1 osoby. Nie przyznawano natomiast wsparcia z powodu przemocy w rodzinie.

W wyniku porównania tych liczb z odpowiednimi danymi za poprzednie dwa lata wynika, że OPS nie udzielał wsparcia z powodu przemocy w rodzinie również w latach 2012-2013. Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu ulegała wahaniom, natomiast liczba osób i rodzin otrzymujących wsparcie z powodu narkomanii zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2012 i utrzymywała się w latach 2013-2014 na tym samym, niskim poziomie. Szczegółowe dane porównawcze w tym zakresie za lata 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Rodziny i osoby w rodzinach, którym w latach 2012-2014 OPS przyznał pomoc z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii

powód przyznania pomocy	2012 r.		2013 r.		2014 r.	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	8	24	6	16	7	22
narkomania	3	4	1	1	1	1

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminowaniu ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczone są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Siemyśl w latach 2012-2014.

Tabela 5. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2012-2014

wielkość wydatków	2012 r.	2013 r.	2014 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	34 208,65	24 533,34	18 166,80
na przeciwdziałanie narkomanii	400,00	400,00	3 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	1 400,00	3 500,00
razem	34 608,65	26 333,34	24 666,80

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemyślu.

W latach 2012-2014 wysokość kwot przeznaczanych na walkę z alkoholizmem z roku na rok malała. Zwiększały się z kolei kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii, przy czym w 2014 roku wzrosły one znacząco w stosunku do roku poprzedniego. Natomiast na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przeznaczano środki od roku 2013. Nakłady na ten cel również istotnie zwiększyły się w 2014 r.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach swoich zadań

członkowie GKRPA kontaktują się z osobami z gminy dotkniętymi przemocą w rodzinie. W 2014 roku takich osób było 14, przy czym w okresie trzech lat ich liczba ulegała wahaniom (w 2012 roku było to 13 osób, w 2013 roku – 6 osób).

W analizowanym okresie GKRPA nie skierowała na terapię żadnego sprawcy przemocy w rodzinie i nie złożyła w stosunku do żadnego sprawcy przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa. Wybrane dane porównawcze dotyczące działalności Komisji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Działalność GKRPA w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie w latach 2012-2014

	2012 r.	2013 r.	2014 r.
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	13	6	14
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemyślu.

Ważną funkcję w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie odgrywa Policja, przeprowadzając wspólnie z pracownikami socjalnymi interwencje w stosunku do osób stosujących przemoc domową. Polegają one głównie na monitorowaniu sytuacji domowych przez funkcjonariuszy, wywiadach środowiskowych, inicjowaniu działań Zespołu Interdyscyplinarnego, motywowaniu do podjęcia terapii i kierowaniu do specjalistów.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Kołobrzegu w 2014 roku na terenie gminy Siemyśl odnotowano 2 przestępstwa znęcania się psychicznego i fizycznego oraz 1 przestępstwo kwalifikowane jako zwykłe i lekkie uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia. Przeprowadzono także 7 postępowań, w przypadku których została założona „Niebieska Karta”. Zatrzymano 6 osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie wdrożyła w życie inicjatywę skierowaną do mieszkańców województwa, uruchamiając Telefon Pomocowy nr 511-860-512. Linia ta przeznaczona jest dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, stosujących przemoc, a także dla zainteresowanych przeciwdziałaniem tego typu zjawiskom. Numer ten obsługiwany jest przez Wojewódzkiego

Koordynatora Realizacji Procedury „Niebieskiej Karty”. Pod numerem Telefonu Pomocowego można:

- uzyskać kompleksową informację dotyczącą zadań realizowanych przez Policję w ramach procedury „Niebieskiej Karty”;
- zgłosić przemoc w rodzinie;
- uzyskać informację, jakie instytucje w tego typu przypadkach udzielają pomocy oraz jakie są ich kompetencje;
- zasięgnąć porady na temat, jak „wyjść” z przemocy i jak przeciwdziałać takim zjawiskom.

Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie w Siemyślu udzielił w 2014 roku wsparcia 25 mieszkańcom gminy. Pomocą w formie porad objęto:

- osoby z problemem alkoholowym – 36 porad,
- dorosłych członków rodziny osób z problemem alkoholowym – 47 porad,
- osoby doznające przemocy w rodzinie – 16 porad,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie – 14 porad.

3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy w rodzinie określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców ww. zjawiska.

3.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

W gminie Siemyśl pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie świadczą: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny i Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy oraz Klub AA. Poniższa tabela zawiera dane adresowe podmiotów świadczących wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie gminy Siemyśl.

Tabela 7. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Zespół Interdyscyplinarny w Siemyślu	ul. Kołobrzaska 14, 78-123 Siemyśl
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu	
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemyślu	
4.	Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy	
5.	Punkt Konsultacyjny w Siemyślu	ul. Szkolna 21, 78-123 Siemyśl
6.	Klub Anonimowych Alkoholików w Siemyślu	

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu.

Zespół Interdyscyplinarny w Siemyślu składa się z 10 osób. Został powołany Uchwałą Rady Gminy z 5 lutego 2014 roku. Siedziba Zespołu mieści się w Ośrodku Pomocy Społecznej.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Siemyślu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, jednostek oświatowych, służby zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej. Do głównych zadań Zespołu należy:

- pomoc rodzinom i osobom dotkniętym przemocą;
- monitorowanie sytuacji rodzinnych, w których dochodzi do przemocy, w szczególności organizowanie współpracy służb;

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu zapobiegawczym bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemysłu wykonuje zadania pomocy społecznej w gminie, w ramach których udziela rodzinom z gminy wsparcia z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu, który niejednokrotnie prowadzi do wystąpienia tego pierwszego zjawiska. W wykonywaniu zadań OPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z gminy dotkniętymi przemocą w rodzinie, kieruje na terapię sprawców przemocy w rodzinie i składa w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Punkt Konsultacyjny i Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w Siemysłu odgrywają istotną rolę nie tylko w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ale także w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach działalności Punktów wsparcie mogą m.in. otrzymać osoby doświadczające przemocy. Działalność Punktów Konsultacyjnych obejmuje:

- rozpoznawanie zgłaszanego problemu,
- motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym,
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się i ich rodzinom,
- prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi,
- udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc,
- udzielanie pomocy prawnej,
- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy,

- udzielanie pomocy pedagogicznej.

Klub AA w Siemyślu prowadzony przez Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje działalność w zakresie szerzenia trzeźwości wśród osób uzależnionych i zagrożonych nałogiem. W 2014 r. udzielono wsparcia 4 osobom z terenu gminy. Spotkania AA odbywają się w Punkcie Konsultacyjnym w Siemyślu.

3.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW

Mieszkańcy gminy Siemyśl korzystają również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą, ale obejmujących zasięgiem działania również obszar gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie spoza gminy, z oferty których mogą korzystać mieszkańcy gminy Siemyśl

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Kamienna 3, 78-100 Kołobrzeg
2.	Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Spraw Społecznych w Kołobrzegu	ul. Kniewskiego 11, 78-100 Kołobrzeg
3.	Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemami Alkoholowymi	
4.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu	
5.	Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu – Posterunek Policji w Rymaniu	ul. Szkolna 7, 78-125 Rymań
6.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kołobrzegu	ul. Katedralna 13, 78-100 Kołobrzeg
7.	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kołobrzegu	

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemyślu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy Siemyśl. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna – psychologiczna i prawna.

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Spraw Społecznych w Kołobrzegu mieszkańcy gminy Siemyśl mogą korzystać z poradnictwa prawnego, pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy oraz

osób stosujących przemoc, otrzymują także informacje na temat różnych form pomocy. Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemami Alkoholowymi w Kołobrzegu prowadzi konsultacje dla osób doświadczających przemocy w związku z problemem alkoholowym w rodzinie oraz osób stosujących przemoc.

Zakres działań prowadzonych przez Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu obejmuje poradnictwo, pomoc psychologiczną, psychoedukację, psychoterapię dla ofiar przemocy domowej uczestniczących w programach terapii dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym, jak również dla sprawców przemocy domowej z problemem alkoholowym uczestniczących w programach terapeutycznych.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pełni Policja, przeprowadzając interwencje domowe związane z tym zjawiskiem. Policjanci podejmujący czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, powinni m.in.:

- udzielić osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy, w razie potrzeby zorganizować pomoc medyczną;
- podjąć w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób dotkniętych przemocą, a wobec sprawcy przemocy zastosować odpowiednie procedury, np. użycie środków przymusu bezpośredniego czy zatrzymanie;
- przeprowadzić ze sprawcą rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać sprawcę do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzić na miejscu zdarzenia czynności w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, a w szczególności systematycznie składać wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;
- obligatoryjnie wdrożyć procedurę „Niebieskiej Karty” i poinformować, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc.

W przypadku agresywnego sprawcy policjanci mają możliwość zastosowania przymusu w postaci zatrzymania.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy Siemyśl jest objęty działalnością I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kołobrzegu.

3.3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego, dla którego umacnianie rodziny jest jednym z podstawowych zadań. Potrzebie wzmacniania rodzin na płaszczyźnie życia rodzinnego i małżeńskiego służą parafialne poradnie rodzinne. Zadania parafialnej poradni obejmują:

- przygotowanie młodzieży i narzeczonych do małżeństwa, w tym w zakresie etyki małżeńskiej, komunikacji i dialogu w małżeństwie,
- pomoc małżonkom w rozwiązywaniu ich problemów małżeńskich, rodzicielskich i wychowawczych.

Na terenie gminy Siemyśl w 2014 roku funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz 3 kościoły filialne. Dane na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Parafie rzymskokatolickie w gminie w 2014 roku

dekanat	nazwa parafii	adres
Gościno	Parafia pw. św. Stanisława Kostki	ul. Kościelna 6, 78-123 Siemyśl
	– Kościół filialny pw. św. Jana Chrzciciela	Nieżyn, 78-123 Siemyśl
	– Kościół filialny pw. św. Kazimierza i św. Anny	Trzynik, 78-123 Siemyśl
	Parafia pw. św. Franciszka z Asyżu	ul. Szkolna 4, 78-122 Charzyno
	– Kościół filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Niemierze 18, 78-122 Charzyno

Dane Urzędu Gminy w Siemyślu i Archidiecezji Gnieźnieńskiej.

W każdej parafii powinna być prowadzona poradnia rodzinna, działająca według poniższych zasad:

- proboszcz parafii zapewnia na ten cel odpowiedni, estetyczny, funkcjonalnie urządzony lokal oraz niezbędne materiały pomocnicze,
- poradnia powinna posiadać odpowiednio wyposażoną bibliotekę,
- proboszcz dobiera przygotowanych i kompetentnych doradców życia małżeńskiego i rodzinnego i dba o systematyczne informowanie parafian na temat poradni,
- poradnia powinna być czynna przynajmniej dwa razy w miesiącu, natomiast w parafiach większych raz w tygodniu w godzinach korzystnych dla danej parafii; dni i godziny dyżurów winny być umieszczone w gablotach parafialnych na widocznym miejscu,
- proboszcz pomaga doradcom w pogłębieniu formacji religijno-intelektualnej, interesuje się warunkami pracy, pokrywa koszty kształcenia (dojazd, pobyt i materiały szkoleniowe oraz rekolekcje).

W parafialnych poradniach rodzinnych dyżurują parafialni doradcy życia rodzinnego. Doradcy, którymi są osoby w wieku 25-60 lat, posiadają odpowiednie kwalifikacje z zakresu psychologii oraz teologii małżeństwa i rodziny potwierdzone dyplomami, a także misję kanoniczną otrzymaną od biskupa diecezjalnego, upoważniającą do posługiwania w poradni rodzinnej z mandatu i w imieniu Kościoła.

Warunkiem otrzymania misji jest ukończenie Katolickiego Studium Rodziny lub specjalistycznych studiów nad rodziną. Po rocznym stażu w poradnictwie rodzinnym doradcy otrzymują misję kanoniczną ważną przez trzy lata.

W tych parafiach, gdzie nie ma poradni parafialnej, proboszczowie są zobowiązani do podjęcia ciężaru w utrzymaniu poradni w innych parafiach, natomiast wierni są informowani o adresie najbliższej poradni oraz godzinach jej funkcjonowania; w biurach parafialnych dostępne są ulotki z tymi informacjami.

Skierowany do narzeczonych program nauk przedmałżeńskich, prowadzonych w parafialnych poradniach rodzinnych obejmuje:

- rozmowę o problemach związanych z planowanym ślubem,
- przygotowanie do ważnego wydarzenia w życiu, jakim jest sakrament małżeństwa,
- naukę metod naturalnego planowania rodziny opartych na rozpoznawaniu okresów płodności i niepłodności małżeńskiej,
- informacje o szkołach rodzenia i porodach rodzinnych,
- sposoby towarzyszenia dziecku od poczęcia,
- wskazówki o karmieniu piersią,
- wypożyczanie książek o tematyce rodzinnej,
- podstawowe informacje dotyczące problemu choroby alkoholowej,

- omówienie sytuacji między małżonkami po urodzeniu dziecka.

Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (małżeńskich, rodzicielskich, wychowawczych). Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Parafialne poradnie rodzinne funkcjonujące w gminie Siemyśl są objęte oddziaływaniem rejonowych doradców życia rodzinnego diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w Koszalinie.

Rodziny i osoby z gminy Siemyśl, znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, m.in. związanych z przemocą w rodzinie, mogą zgłaszać się do diecezjalnej placówki specjalistycznej, jaką jest Katolicka Poradnia Rodzinna przy katedrze koszalińskiej, prowadzona przez Stowarzyszenie Vocatio Dei. Placówka ta, czynna dwa razy w tygodniu, służy pomocą rodzinom i osobom, które znalazły się w kryzysowej sytuacji i nie potrafią sobie samodzielnie poradzić. Oferta wsparcia obejmuje m.in. wsparcie rodziny w kryzysie poprzez udzielenie pomocy psychologicznej, prawniczej, mediacyjnej i wsparcia osobom będącym w sytuacjach nagłych i kryzysowych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, problemów wychowawczych, uzależnień. W poradni można skorzystać z bezpłatnych porad psychologa, prawnika, doradcy życia rodzinnego, duszpasterza i specjalisty terapii uzależnień.

Koszalińsko-kołobrzeska Caritas prowadzi również Centrum Kryzysowe dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi „Nadzieja”, zapewniające schronienie także ofiarom przemocy w rodzinie.

3.4. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, została wprowadzona procedura postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.

Procedura ma zastosowanie w sytuacji stwierdzenia faktu bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka przez pracownika socjalnego OPS-u w trakcie wykonywania przez niego obowiązków służbowych. Pracownik socjalny jest zobowiązany do interwencji również w przypadku powzięcia informacji o fakcie przemocy z innego źródła, np. z informacji innych osób. Może to być również powiadomienie złożone przez Policję w godzinach pracy Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem interwencyjnego zabezpieczenia dziecka jest zapobieżenie negatywnym skutkom wynikającym ze stwierdzonego stanu zagrożenia zdrowia lub życia dziecka przebywającego w rodzinie. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica lub opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka.

W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka i umieszczeniu go u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej zostaje wypełnione oświadczenie o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego.

4. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE

– ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stał się obszar zdefiniowany hasłowo: rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie.

Obszar RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie• prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin• zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny• odpowiedni dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia• monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną• odpowiednia baza dydaktyczna zapewniająca właściwy rozwój uczniów• oferowanie uczniom przez placówki oświatowe w gminie zajęć pozalekcyjnych• dostosowana do potrzeb dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego• funkcjonowanie na terenie gminy organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin• propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży• odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie• prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie• funkcjonowanie w gminie zespołów	<ul style="list-style-type: none">• niedostateczne analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci• brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlice środowiskowe)

<p>interdyscyplinarnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie z gminy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych • zapewnianie ofiarom przemocy dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia 	
<p>szanse</p>	<p>zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • słabnąca skala problemów rzutu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie • malejąca liczba rodzin dysfunkcyjnych • adekwatne do potrzeb rodzin poradnictwo specjalistyczne • zaspokajająca potrzeby osób samotnie wychowujących dzieci oferta grup i ośrodków wsparcia • odpowiadający potrzebom dostęp do opieki przedszkolnej w gminie • sytuacja finansowa gminy pozwalająca na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej • zaspokajająca oczekiwania uczniów i ich rodziców oferta zajęć pozalekcyjnych • dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego • rosnące zaangażowanie dzieci i młodzieży z terenu gminy w działania wolontariackie • wystarczająca i fachowa kadra pracująca z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • wpływanie na zmianę zachowań ofiar i sprawców przemocy w rodzinie dzięki prowadzonemu w gminie poradnictwu i podejmowanym interwencjom • malejąca liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • zmniejszanie się społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający zakres wsparcia asystentów rodziny (obecnie żadna rodzina z gminy nie korzysta z tej formy pomocy) • brak możliwości skorzystania z oferty placówek wsparcia dziennego (jak np. świetlice środowiskowe) przez potrzebujące wsparcia dzieci i młodzież • wzrastająca liczba rodzin zgłaszających potrzebę wsparcia ze strony organizacji pozarządowych • zwiększająca się w gminie liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • wzrastająca liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie

Uzyskane wyniki diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń niniejszego programu i zostały przedstawione w następnej części dokumentu.

III. PROGRAMOWANIE

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Siemyśl na lata 2016-2020, jest następujący:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie, zapewnienie ochrony jej ofiarom i skuteczne oddziaływanie na jej sprawców

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.:

Wsparcie rodzin zagrożonych przemocą lub w których stosowana jest przemoc.

Działania do celu operacyjnego 1.:

- Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej oraz specjalistycznego poradnictwa rodzinom dotkniętym przemocą.
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.
- Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą.
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego i Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy w Siemyślu.

- Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- Podejmowanie działań zmierzających do poprawy warunków mieszkaniowych rodzin oraz pomocy w znalezieniu pracy.

CEL OPERACYJNY 2.:

Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Działania do celu operacyjnego 2.:

- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy.
- Podejmowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych działań edukacyjnych mających na celu wzmocnienie umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości i samooceny, zwiększających motywację do zmian w zakresie funkcjonowania psychologicznego, rodzinnego i społecznego.
- Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc ofiarom agresji i przemocy w rodzinie.
- Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z przesłaniem „Stop Przemocy”.
- Realizowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.

CEL OPERACYJNY 3.:

Wzmacnianie i doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej.

Działania do celu operacyjnego 3.:

- Doskonalenie i zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli na temat przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.

- Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
- Monitorowanie i kontrolowanie problemów agresji i przemocy występujących w gminie.

CEL OPERACYJNY 4.:

Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin zagrożonych przemocą lub w których stosowana jest przemoc.

Działania do celu operacyjnego 4.:

- Organizowanie pogadanek, prelekcji z wykorzystaniem materiałów edukacyjno-informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin zagrożonych przemocą lub w których stosowana jest przemoc.
- Budowanie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.
- Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.

CEL OPERACYJNY 5.:

Współpraca podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 5.:

- Inicjowanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy w celu podnoszenia świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez stałą współpracę przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, jednostek pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego i Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji i Sądu Rejonowego.

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Siemyśl na lata 2016-2020 mają charakter ciągły. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Punkty Konsultacyjne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego. Partnerami w realizacji działań są z kolei: placówki służby zdrowia, specjaliści, Policja, Sąd Rejonowy, kuratorzy sadowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

1. HARMONOGRAM

Działania przewidziane programem będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie z harmonogramem, przedstawionym na poniższym diagramie. Szczegółowe harmonogramy poszczególnych działań zostaną ujęte w corocznie opracowywanych planach działań.

	2016	2017	2018	2019	2020
Cel operacyjny 1.					
Wsparcie rodzin zagrożonych przemocą lub w których stosowana jest przemoc.					
Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej oraz specjalistycznego poradnictwa rodzinom dotkniętym przemocą.					
Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.					
Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą.					
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.					
Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.					
Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.					
Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego i Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy w Siemyślu.					
Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.					

Podejmowanie działań zmierzających do poprawy warunków mieszkaniowych rodzin oraz pomocy w znalezieniu pracy.					
Cel operacyjny 2. Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.					
Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy.					
Podejmowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych działań edukacyjnych mających na celu wzmocnienie umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości i samooceny, zwiększających motywację do zmian w zakresie funkcjonowania psychologicznego, rodzinnego i społecznego.					
Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc ofiarom agresji i przemocy w rodzinie.					
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z przesłaniem „Stop Przemocy”.					
Realizowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.					
Cel operacyjny 3. Wzmacnianie i doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej.					
Doskonalenie i zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.					
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.					
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli na temat przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.					
Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.					
Monitorowanie i kontrolowanie problemów agresji i przemocy występujących w gminie.					
Cel operacyjny 4. Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin zagrożonych przemocą lub w których stosowana jest przemoc.					
Organizowanie pogadank, prelekcji z wykorzystaniem materiałów edukacyjno-informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.					
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin zagrożonych przemocą lub w których stosowana jest przemoc.					
Budowanie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.					
Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.					
Cel operacyjny 5. Współpraca podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.					
Inicjowanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy w celu podnoszenia świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.					
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez stałą współpracę przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, jednostek pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego i Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji i Sądu Rejonowego.					
Monitoring					
Finansowanie					

2. MONITORING

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań będzie prowadzony przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemysłu przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Do monitoringu i oceny stopnia wdrożenia zostaną wykorzystane następujące wskaźniki:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”,
- liczba powołanych grup roboczych,
- liczba spotkań grup roboczych,
- liczba przeprowadzonych interwencji,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba sprawców przemocy w rodzinie,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart”,
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,

Przedstawiony wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, które mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji programu. System monitorowania może być poszerzany o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Sprawozdanie z realizacji programu przygotowuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. FINANSOWANIE

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków własnych Samorządu Gminy. Przewiduje się również współdziałanie w finansowaniu ww. działań ze środków budżetu państwa oraz pozyskanie środków z Unii Europejskiej w ramach działań wspólnotowych.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje przemocy	4
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieska Karta” za lata 2012-2015.....	6
Tabela 3. Agresja i przemoc w szkole i w domu rodzinnym	15
Tabela 4. Rodziny i osoby w rodzinach, którym w latach 2012-2014 OPS przyznał pomoc z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii	27
Tabela 5. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2012-2014.....	27
Tabela 6. Działalność GKRPA w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie w latach 2012-2014.....	28
Tabela 7. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie	30
Tabela 8. Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie spoza gminy, z oferty których mogą korzystać mieszkańcy gminy Siemysł	32
Tabela 9. Parafie rzymskokatolickie w gminie w 2014 roku	34
Wykres 1. Czy przemoc w rodzinie jest dużym problemem społecznym?	18
Wykres 2. Znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie.....	18
Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie w gminie.....	19
Wykres 4. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?.....	20
Wykres 5. Czy Pani/Pana zdaniem na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie mają wpływ poniższe czynniki?	21
Wykres 6. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?	21
Wykres 7. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie?	22
Wykres 8. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?.....	23
Wykres 9. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?.....	23
Wykres 10. Jak Pan(-i) ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?.....	24
Wykres 11. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?	24
Wykres 12. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie jest wystarczająca?	24